

"Frihet, frihet, frihet..." ropar kvinnorna i vitt.

Bild: Helle Larssen

Kvinnor i vitt på Kuba utvidgar kampen

2012-02-17 | Helle Larssen

UTRIKES "Libertad, Libertad", ropar kvinnorna. Det är den kubanska rörelsen Kvinnor i vitt som genomför sin vanliga söndagsmanifestation. Deras ursprungliga krav är uppfyllt. Alla deras 75 anhängare är frisläppta. Men rörelsen har fortsatt att växa över hela landet och har nu breddat sina krav – frihet till alla politiska fångar på Kuba.

Varje söndagsförmiddag sedan 2003 träffas de i kyrkan Santa Rita i Miramar, en förort till Havannas centrum. De klär sig i vitt från topp till tå för att symbolisera fred och frihet. Namnet på gruppen kommer från detta. Denna söndag i januari har många kvinnor på sig en vit t-shirt med **Laura Polláns** namn på. Pollán var den som startade rörelsen och ledde gruppen tills hon gick bort i oktober 2011.

- Det är svårt utan Laura. Laura var den som höll oss alla samman, säger Ramona de Rivero Mansano, en av de aktiva i rörelsen, på plats i kyrkan.

De vitklädda kvinnorna sätter sig nära varandra i kyrkan. Gudstjänsten är lång. En av kvinnorna faller i stilla gråt. De som sitter närmast klappar henne långsamt på ryggen.

Det går inte att veta hur förmiddagen kommer att utvecklas. Ibland lyckas bara en handfull kvinnor ta sig till kyrkan. Ibland långt fler. Ibland arrangerar också polisen så kallade "actos de repudio", en slags mobb som ser ut som en spontan motdemonstration av civila, men som är beställd och planerad av polisen.

Denna dag är de till slut ett 50-tal kvinnor som ansluter till manifestationen direkt efter gudstjänsten. Efter den korta paraden samlas de igen på en lång rad framför kyrkan och ropar sina slagord – frihet, frihet, frihet. Liljor i kvinnornas händer lyfts mot himlen. Denna gång gick det utan några motdemonstrationer.

Ny inriktning

Kvinnor i vitt, Damas de blanco, började med sina fredliga protester i samband med den "svarta våren". Det var den 18 mars 2003 som polisen slog till mot ett 80-tal politiskt olikstänkande, publicister och skribenter. 74 män och en kvinna dömdes var och en till mellan 20 och 30 år i fängelse. Efter flera års påtryckningar från framförallt den spanska regeringen började en successiv frisläppning av fångarna. Den sista släpptes i april 2011. Kvinnor i vitts ursprungliga uppdrag är alltså uppfyllt. Alla deras närmaste har släppts ur fängelset. Nu har gruppen omformulerat sitt uppdrag till ett bredare krav om mänskliga rättigheter på Kuba.

En av de 75 som fängslades under den "svarta våren" var **Héctor Maseda**, make till Laura Pollán. Efter åtta år i fängelse blev han en av de sista i gruppen att släppas, i februari 2011. Jag träffar honom i hans hem, på en ruffig gata i centrala Havanna.

- Fri, säger han. De säger att jag är fri. Men det är inte sant. Det är precis som om jag fortfarande sitter i fängelse. Här på Kuba är ingen fri.

Inga rättsliga garantier

Enligt Human Rights Watchs senaste årsrapport är Kuba ett land som fortfarande förtrycker varje form av politiskt oliktankande. Enligt uppgift sitter ett 40-tal politiska dissidenter i fängelse, men Kvinnor i vitt tror att siffran är högre. Regeringen trakasserar oliktankande genom plötsliga och kortvariga arresteringar, misshandel, påtvingad exil och restriktioner i utlandsresor. Svårast är det för de kubaner som uttrycker kritik mot den kubanska regeringen. De är inte garanterade rättsskydd som till exempel rätt till ett försvar inför en opartisk jury.

Allt detta berättar också Héctor Maseda, som är liberal, om. Redan före 2003 var han van vid att då och då tas in till polisförhör. Förhören var ofta psykiskt eller fysiskt nedbrytande. Det fortsatte under tiden i fängelse. Något av det allra värsta med att sitta i fängelset var att få höra vad hans hustru Laura Pollán utsattes för, säger han. Som ledare för Kvinnor i vitt utsattes hon för trakasserier, hävdar Maseda.

- De kom till huset och kastade henne på golvet, slog henne, drog henne i håret. De var alldeles för hårda, alldeles för hårda.

Håller samman

Héctor Masedas lägenhet är mer än bara hans lägenhet. De senaste åren har den också tjänat som samlingslokal och kontor för Kvinnor i vitt. Fotografier på Laura Pollán hänger längs ena kortväggen och hennes vita dräkt hänger på en stol. Färska liljor står framför minnesbilderna. "Kontoret" håller öppet tre förmiddagar i veckan av medlemmar i rörelsen. De senaste nyheterna som har engagerat kvinnorna är fängslandet av **Ivonne Malleza**.

Malleza är medlem i Kvinnor i vitt och fängslades i slutet av november 2011 efter fredliga protester då hon höll upp en banderoll på gatan med texten "stoppa svält och fattigdom på Kuba". Hon dömdes till fem års fängelse, men släpptes hastigt i slutet av januari, några dagar efter de här intervjun. Malleza har dock varnats för "hårda straff" om hon fortsätter med sin kritik mot regeringen.

Trots att ledaren Pollán nyligen har gått bort så fortsätter rörelsen Kvinnor i vitt att växa på Kuba. Rörelsen växte från tolv till 115 kvinnor på några år och rapporter berättar om att fler grupper börjar dyka upp runt om i landet. Samtidigt finns det kritiker som hävdar att gruppen är sponsrad och avlönad av USA, som ju upprätthåller sitt handelsembargo mot Kuba sedan 1962. Det finns till exempel uppgifter om att varje deltagare i Kvinnor i vits parader tjänar 30 dollar per parad. En kritik som nya ledaren **Berta Soler** avfärdar.

- Vi är kubanska kvinnor och tar inte order vare sig inifrån eller utanför Kuba, inte heller från någon regering. Men ja, vi är tacksamma mot alla regeringar i världen som främjar och försvarar det kubanska folkets mänskliga rättigheter, skriver Berta Soler senare i ett epost-meddelande.

Kommentarer

Den här artikeln saknar kommentarer. Bli först med att lämna en!

